

In het kamp in Amersfoort werden de zieken aanvankelijk niet allen in de ziekenafdeling, het *Revier*, opgenomen; zij mochten (ook in dat opzicht onderscheidde Amersfoort zich van een concentratiekamp in Duitsland) in hun barak op bed blijven liggen. De kamparts, de al genoemde chirurg van Nieuwenhuyzen, deed dagelijks in grote haast de ronde door die barakken, besteedde maar weinig aandacht aan de zieken (geneesmiddelen waren bovendien nauwelijks aanwezig) en liet alleen de ernstigste gevallen naar het *Revier* brengen; hij had daar een bureautje waar hij door twee gevangenen (twee communisten uit Deventer: vader en zoon Bannink) geassisteerd werd: Bannink jr., een badmeester die als zodanig een diploma voor eerste-hulp-bij-ongelukken bezat, trad als voorman-*Sanitäter* op, zijn vader hielp hem. Borst slaagde er in, als tweede hulpkracht aan de voorman-*Sanitäter* toegevoegd te worden; hij kon met zijn adviezen veel goeds bevorderen en bereikte bovendien door zijn overwicht op van Nieuwenhuyzen dat de staf van het Amsterdamse Wilhelminagasthuis een grote hoeveelheid geneesmiddelen en instrumenten bij het *Revier* mocht afleveren: nadien kon Borst aan meer gevangenen medische hulp bieden of laten bieden. Hij werd evenwel in april met de overige Amsterdamse gijzelaars ontslagen. Van Nieuwenhuyzen was als kamparts toen al verdwenen (hij was met de z.g. Nederlandse Ambulance naar het Oostelijk front vertrokken) – als nieuwe kamparts trad een huisarts uit Amersfoort op, J. H. Klomp.

Ook Klomp was 'fout': lid van de NSB. Van Nieuwenhuyzen had niet alleen door zijn gedesinteresseerdheid maar ook door het feit dat hij ruw tegen die gevangenen optrad welke hij als simulanten beschouwde (voor vrijstelling van werk, permanent of tijdelijk, was een briefje van de kamparts nodig), bij de gevangenen een bar slechte naam gekregen; er stond tegenover dat hij diegenen die geopereerd moesten worden, normaal behandelde in het ziekenhuis te Amersfoort waaraan hij als chirurg verbonden was, en dat hij, wanneer hij van mening was dat een bepaalde gevangene inderdaad een tijdlang geen werk mocht verrichten, jegens de kamp-SS'ers voet bij stuk hield. Dat laatste deed Klomp niet; deze was, wat zijn algemene houding jegens de gevangenen betrof (behalve jegens de Joden onder hen), menselijker dan van Nieuwenhuyzen, maar gevangenen die behoefte hadden aan *Schonung*, beschermde hij geheel onvoldoende. 'Hij deed wel zijn best voor de mensen', schreef Hunsche, 'maar was doodsbenuwd voor conflicten met de Duitsers. Veel beter werd de situatie door zijn komst dan ook niet.'¹

¹ J. F. Hunsche: *PDA*, p. 160.